

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ, ТОРГІВЛІ ТА ТУРИЗМУ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ПАСПОРТ

ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2017

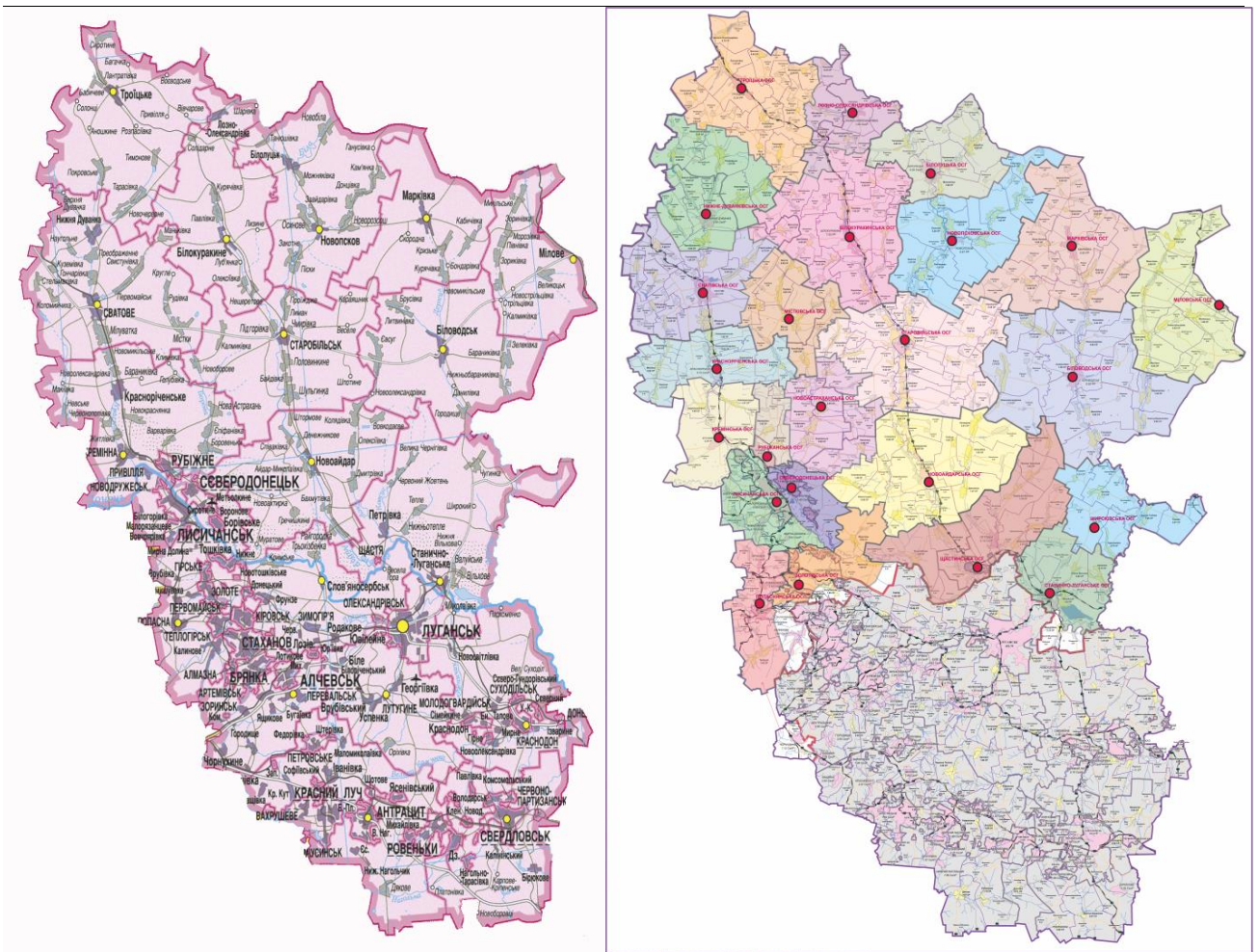
Герб Луганської області

Прапор Луганської області

Адміністративна карта Луганської області

ЗМІСТ

1. Загальні відомості про Луганську область	4
Адреса облдержадміністрації	4
Площа	4
Відстані	4
Географічні дані	4
Кордони	4
Адміністративно-територіальні одиниці	4
Населення	5
Історична довідка	5
Природні ресурси	6
Заповідники	8
Структура земельного фонду	8
Питома вага області в економіці України	8
2. Промисловий комплекс	9
Обсяги реалізованої промислової продукції	9
Структура промислового виробництва	10
3. Сільське господарство	11
4. Будівельна діяльність	15
5. Зовнішньоекономічна діяльність	16
6. Інвестиційна діяльність	19
7. Житлово-комунальне господарство	20
8. Демографічна ситуація	21
9. Ринок праці	22
Заробітна плата	22
Заборгованість із заробітної плати	23
10. Освіта	24
11. Охорона здоров'я	27
12. Культура	28
13. Фізична культура і спорт	29

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЛУГАНСЬКУ ОБЛАСТЬ

Адреса облдержадміністрації

93406 м. Северодонецьк,
проспект Центральний, 59,
телефон (+38 0645) 70-50-85,
факс (+38 0645) 70-50-86,
електронна пошта info@loga.gov.ua

Площа

26,7 тис. км²
4,4 % від території України, 10 місце серед областей
18,8 тис. км² – площа території області, яка підконтрольна українській владі
3,1 % від території України

Відстані

Відстань від Северодонецька до Києва:

шосейними дорогами 734 км

залізницею від Лисичанська до Києва 727 км

Географічні дані

Область розташована у північно-східній степовій фізико-географічній зоні.
По території області протікає 122 річки.

Найбільші:

- Сіверський Донець, довжиною 265 км
- Айдар, довжиною 264 км
- Лугань, довжиною 198 км
- Деркул, довжиною 163 км
- Красна, довжиною 131 км

Найвища точка – г. Могила Мечетна – 367 м

Середньомісячні температури:

літня - (+) 24,7⁰С, зимня - (-) 6,3⁰С.

Кількість опадів – 500 мм в рік

Кордони: Межує з областями України – Харківською та Донецькою, з областями Російської Федерації – Белгородською, Воронежською, Ростовською. Довжина державного кордону 746 км.

Кількість населених пунктів (за даними Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру у Луганській області) склала **926**, з них:

Міст всього – 37,

з них: **обласного підпорядкування – 14:** Луганськ, Алчевськ, Антрацит, Брянка, Голубівка, Сорокине, Хрустальний, Лисичанськ, Первомайськ, Ровеньки, Рубіжне, Довжанськ, Северодонецьк, Кадіївка;

районного підпорядкування – 23.

Районів – 18:

Антрацитівський, Біловодський, Білокуракинський, Сорокинський, Кременський, Лутугинський, Марківський, Міловський, Новоайдарський, Новопсковський, Перевальський, Попаснянський, Сватівський, Довжанський, Станично-Луганський, Старобільський, Слов'яносербський, Троїцький.

Селищ міського типу – 109, сільських населених пунктів – 780.

Адміністративно-територіальні одиниці підконтрольні українській владі:

3 міста обласного підпорядкування – Лисичанськ, Рубіжне, Сєверодонецьк;

12 районів – Біловодський, Білокуракинський, Кременський, Марківський, Міловський, Новоайдарський, Новопсковський, Попаснянський, Сватівський, Станично-Луганський, Старобільський, Троїцький.

Міст – 12, селищ міського типу – 28, сільських населених пунктів – 517.

Наявне населення станом на 01.01.2018 (за даними Держстату України) складає 2167,8 тис. осіб (5,1 % від населення України).

По територіям, підконтрольним українській владі чисельність наявного населення на 01.01.2018 складає 692,4 тис. осіб. Крім того зареєстровано 296,7 тис. осіб, які отримали статус внутрішньо переміщених.

Мешкає в м. Сєверодонецьк – 114,6 тис. осіб.

Історична довідка

Луганська область має давню історію. Перші пам'ятки відносяться до палеолітового часу. В епоху міді-бронзи тут мешкали скотарські та землеробські племена, які залишили після себе численні курганні могильники та поселення. Пізніше тут мешкали кіммерійці, скіфи та сармати, по території кочували тюркські племена.

Після татаро-монгольської навали довгий час територія була малозаселена і мала назву «Дике поле». Інтенсивне заселення почалося в XVII сторіччі після закінчення визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Запорізькі козаки створювали свої зимівники, будували села і слободи селяни з лівобережної та правобережної України, з центральних губерній Росії.

У середині XVIII сторіччя поселилися колоністи-вихідці з Балкан, в основному, православного віросповідання – серби, молдавани. Тоді і виникла адміністративно-територіальна одиниця – Слов'яносербія.

У першій половині XIX сторіччя землі області входили до різних губерній: Старобільський повіт до Харківської, Слов'яносербський та Бахмутський повіт до Катеринославської, до складу війська Донського входили землі Станично-Луганського, Свердловського, Антрацитівського районів. До складу Воронежської губернії входила частина Біловодського району.

У першій чверті XVIII сторіччя почалися роботи з дослідження в краї покладів кам'яного вугілля, перші промислові розробки якого було розпочато в 1790 році в районі Лисячого Байраку (Лисичанськ) для потреб Чорноморського флоту.

У 1795 році починається будівництво Луганського ливарного заводу, робітниче селище якого згодом переросло в сучасне м. Луганськ. У жовтні

1800 року завод дав перший чавун. Для виплавки металу вперше в Росії було застосовано кокс, випалений у Лисичанську. З цього часу Луганщина інтенсивно розвивалась як вугільно-металургійний комплекс.

У 1895 році в Луганську споруджується патронний, у 1896 році – паровозобудівний заводи. У ці роки почали діяти емальовальний, спиртоочисний, пивоварний, шкіряний та інші заводи.

У червні 1938 року була заснована Ворошиловградська область, до складу якої увійшли 4 міста, 28 районів. На січень 1939 року в області мешкало 1 млн 837 тис. чоловік, з яких – 65,8 % сільського населення, 34,2 % – міського.

У 1958 році вона перейменована в Луганську, у 1970 році – у Ворошиловградську, а з 1990 року знову в Луганську область.

Природні ресурси

За довгу історію геологічного розвитку планети, в надрах сформувалися різноманітні **корисні копалини**. Наш край не був винятком.

Історія розвитку Донецького кам'яновугільного басейна розпочалася в 1700 році із виходом наказу Петра I про пошук рудних родовищ в Росії. На території Донбасу такі пошуки вів Григорій Капустін (1721-1723 рр.). А перша промислова розробка й використання вугілля в краї розпочалася на соляних промислах поблизу м. Бахмута (зараз Артемівськ Донецької області) під керівництвом Микити Вепрейського й Семена Чиркова у 1723-1724 рр.

І досі кам'яне вугілля не втратило свого значення. На долю Луганської області припадає біля третини усіх балансових запасів кам'яного вугілля українського Донбасу. В її межах розповсюджені усі марки вугілля від довгополум'яних до антрацитів.

При підземному видобуванні кам'яного вугілля на поверхні утворюються терикони (в області їх більше ніж 500). Це агресивні джерела забруднення оточуючого середовища. І ця екологічна проблема потребує свого вирішення. На території області розвідано та експлуатується більше ніж 12 газових родовищ, хоча запаси газу незначні.

На півдні, в жилах Нагольного кряжу залягають срібно-свинцево-цинкові руди, а також золото, яке відкрите порівняно недавно в районі с. Бобрикове. Але родовища поки що не розробляються, тому що потребують вивчення.

На території області широко розповсюджені поклади пісковиків, вапняків, мергелів, крейди, вогнетривкої та пластичної глини, пісків, які використовуються як природні будівельні матеріали та як сировина для їх виготовлення. Внаслідок видобутку корисних копалин завдається значної шкоди навколишній природі. Так, на долю Луганської та Донецької областей припадає понад 30 % порушених земель України.

На території краю виділяють три геоморфологічні області: Старобільське плато, Придонецьку рівнину та Донецьку височину.

Старобільське плато розташоване в північній частині області. Характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця. Воно глибоко розчленоване річковою та яружно-балковою мережею.

Придонецька рівнина являє собою слабо хвилясту рівнину, на якій знаходяться давні річкові тераси, змінені процесами руйнації.

Донецька височина - давня гірська система, яка потерпіла значних змін. Вона поділяється на центральний (височинний) пояс та периферійні схили, найвища точка – г. Могила Мечетна (367 м).

Ґрунти області відрізняються значною строкатістю, різноманітністю (біля 200 видів). Переважаючими та найбільш цінними є чорноземи, добре вивчені основоположником генетичного ґрунтознавства В.В. Докучаєвим.

Горбкуватий характер рельєфу, континентальний клімат (особливо зливи влітку), особливості рослинності обумовлюють розвиток ерозійних процесів в краї (більше ніж 65 % с/г ділянок).

Не меншим багатством, ніж ґрунти, для області є **водні ресурси** – річки, озера, ставки, болота, підземні води. За запасами водних ресурсів область належить до недостатньо забезпечених. Головна річка краю – Сіверський Донець – основне джерело питного, технічного та господарсько-побутового водопостачання. За скиданням забруднених стічних вод Луганська область належить до найбільш неблагонадійних. В краї побудовано чимало очисних споруд, але обстановка з очищенням стічних вод до сьогодні залишається напруженою.

Флора, фауна області розташована у межах Причорноморської (Понтичної) степової геоботанічної провінції. Природна рослинність зберіглася лише в заповідних степах і на ділянках, малопридатних для землекористування. В основному це злаки (різні види ковили, типчак, келерія, пирій), напівпосухостійке різнотрав'я (гадючник звичайний, півонія вузьколиста, шавлія поникла та ін.), бобові (конюшина, люцерна та ін.). На кам'янистих відслоненнях вапняків, пісковиків і глинистих сланців поширені чебрець вапняковий, ковила; на відслоненнях крейди крейдяних мергелів – гісоп крейдяний, льонок крейдяний, ранник крейдяний, полин білий. Ліси представлені 3 основними типами: байрачні (дуб, ясен, клен, берест, груша, яблуня; в підліску – глід, шипшина, терен, крушина, бузина); заплавні (вільха, осика, тополя, верба та ін.) та вододільні лісостепові (дуб, ясен, клен, груша; в підліску – глід, крушина, свидина, бузина). Природних лісів мало, більшість з них насаджена. Площа полезахисних лісосмуг 20,5 тис. га (акація, дуб, клен, ясен та ін.).

Луганська область належить до Українського степового зоогеографічного округу. Фауна його налічує 47 видів риб, 9 – плазунів, близько 250 – птахів, близько 60 – ссавців (в основному степові і деякі лісові види). Серед ссавців найпоширеніші гризуни (ховрах, тушканчик, полівка сіра, полівка степова, сліпак, бабак); з хижих тварин – тхір-перев'язка, тхір степовий і тхір лісовий, лисиця звичайна та лисиця корсак, вовк, трапляються куниця, ласка, борсук; серед птахів – жайворонки, перепілки, сірі куріпки, зрідка дрофа, журавель, орел степовий; серед плазунів – вуж, ящірка, полоз жовтобрюхий, гадюка степова. На території області акліматизовано єнотоподібного собаку, благородного оленя, плямистого оленя, європейську козулю, білку-телеутку, нутрію, ондатру, бобра, фазана.

Головними природними рекреаційними ресурсами є мінеральні води різних типів: хлоридно-натрієві малої мінералізації (Новопсков), гідрокарбонатно-сульфатні, сульфатні і сульфатно-хлоридні натрієві малої і середньої мінералізації (Попаснянський р-н), бромні хлоридні натрієві (Попаснянський, Старобільський р-ни), слаборадонові (Кремінна). Бромні води використовують у Старобільській бальнеофізіотерапевтичній лікарні. Здійснюється промисловий розлив мінеральної води (айдарська).

Заповідники

Станом на 01.01.2018 на території області, яка контролюється українською владою, розташовано 139 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення загальною площею 75,495 тис. га. Відношення площі природно-заповідного фонду до території області, яка підконтрольна українській владі, складає 4,0 %.

У 2017 році оголошено чотири території природно-заповідного фонду місцевого значення.

Державними лісомисливськими господарствами області у 2017 році створено лісових культур на площі 959 га.

Структура земельного фонду:

Загальна земельна площа	– 2668,3 тис. га
у тому числі: сільськогосподарські землі всього	– 1955,7 тис. га (73,3 %)
із них: сільськогосподарські угіддя	– 1908,6 тис. га (97,6 %)
із них: рілля	– 1276,6 тис. га (65,3 %)
Ліси та інші лісовкриті площі	– 356,3 тис. га (13,4 %)
Загальна земельна площа по підконтрольним українській владі територіям:	– 1876,1 тис. га
у тому числі: сільськогосподарські землі всього	– 1462,6 тис. га
із них: сільськогосподарські угіддя	– 1427,4 тис. га (97,6 %)
із них: рілля	– 997,2 тис. га (68,2 %)
Ліси та інші лісовкриті площі	– 253,1 тис. га (13,5 %)

Питома вага області в економіці України:

Обсяг реалізованої промислової продукції	– 1,1 %
Валова продукція сільського господарства	– 1,8 %
Оборот роздрібною торгівлі	– 0,7 %

2. ПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

Луганська область до початку проведення антитерористичної операції мала значний економічний потенціал і входила до п'ятірки найбільш міцних промислово-економічних регіонів України.

Основними галузями промислового комплексу були металургія, хімічна промисловість, виробництво коксу і продуктів нафтопереробки, вугільна промисловість, машинобудування.

Проведення антитерористичної операції на території області суттєво відобразилося на роботі промислового комплексу. Найбільша кількість промислових об'єктів господарювання опинилися на території непідконтрольній українській владі.

На території підконтрольній українській владі, здійснюють виробничу діяльність 512 промислових підприємств, з яких: 43 – у добувній промисловості і розробки кар'єрів, 393 – у переробній промисловості. Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна.

Індекс промислової продукції	– 69,0 %
Обсяг реалізованої промислової продукції	– 22,7 млрд грн
Обсяг реалізованої промислової продукції у розрахунку на одну особу населення	– 10,4 тис. грн

Рис. 2.1 Динаміка розвитку промислового комплексу Луганської області

У 2017 році відбулися значні структурні зміни у промисловому комплексі Луганської області:

(у % до загального обсягу реалізованої продукції області)

	2014	2015	2016	2017
Постачання електроенергії, газу, пари	15,6	16,4	18,5	28,2
Переробна промисловість	64,5	60,8	60,4	57,8
з неї:				
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	3,8	9,5	7,3	15,0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	7,4	8,2	8,7	14,8
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	10,8	5,3	4,2	10,4
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	30,9	19,3	29,0	8,1
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	0,6	0,3	0,5	0,6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	17,7	21,8	20,2	12,6

Причини зменшення обсягів реалізованої продукції:

- відсутність державного фінансування на технічне переоснащення добувної промисловості;
- зупинка основного підприємства галузі ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» внаслідок блокування транспортних шляхів з березня поточного року, та, як наслідок, неможливість отримати сировину та реалізувати готову продукцію.
- низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств та відсутність їх бюджетного фінансування;
- виникнення енергетичних проблем у зв'язку з ізолюваністю регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини, та відсутність дієвих антидемпінгових заходів на ввезення дешевих замінників, понад 80 % яких ввозиться до України з території Російської Федерації.

3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Агропромисловий комплекс Луганщини відрізняється певними особливостями, які обумовлені розташуванням області у різних природно-кліматичних зонах і є найменш сприятливим для ведення галузі рослинництва. Характерним є довгострокові бездощові періоди з високим рівнем температури повітря. Відмінні особливості ґрунтів і кліматичних характеристик області свідчать про те, що за рівними умовами вирощування сільськогосподарських культур, їх врожайність формується нижче, ніж у сусідніх областях (Донецькій, Дніпропетровській та Кіровоградській). За бонітетом ґрунтів область займає останні місця в Україні.

Виробничу діяльність здійснюють 1059 агропромислових формувань, з яких:

801	-	фермерські господарства
149	-	господарські товариства
87	-	приватні підприємства
1	-	державні підприємства
11	-	виробничі кооперативи
10	-	інші суб'єкти господарювання

та 44,1 тис. особистих селянських господарств.

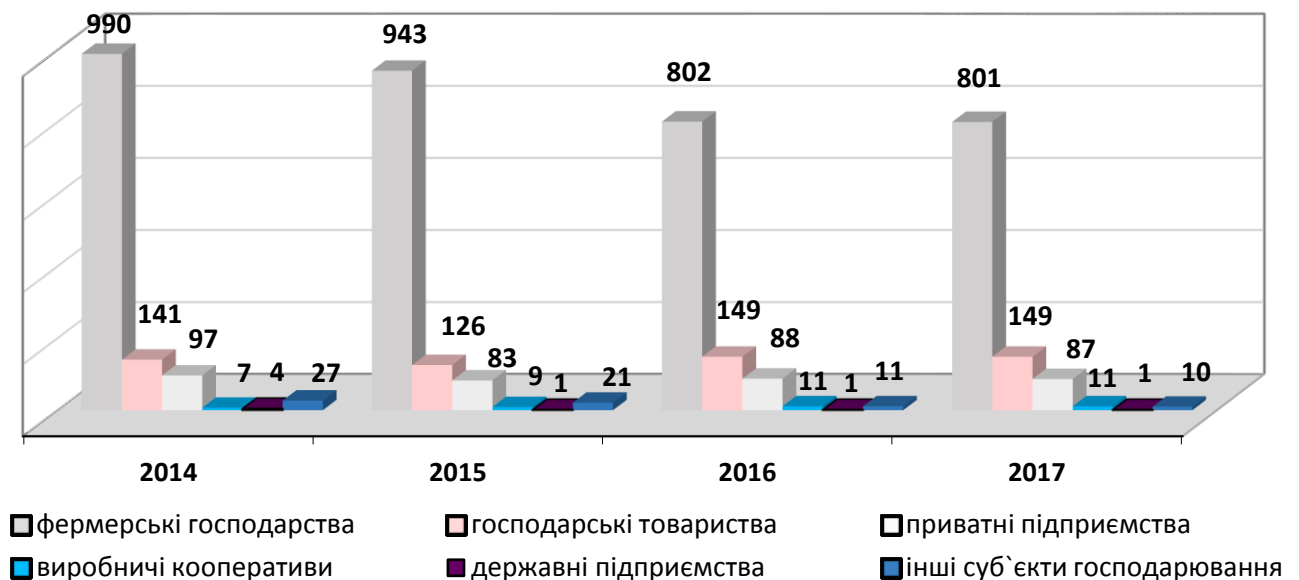

Рис. 3.1 Динаміка агропромислових формувань

Індекс сільськогосподарської продукції у 2017 році склав 94,0 %, у тому числі по сільськогосподарським підприємствам – 94,4 %, по господарствам населення – 93,4 %. Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва становив 95,8 %, тваринництва – 83,8 %.

Рис. 3.2 Динаміка індексів сільськогосподарського виробництва, %

Валова продукція сільського господарства склала 4527,5 млн грн, що на 6,0 % менше у порівнянні з 2016 роком.

Рис. 3.3 Динаміка виробництва валової продукції сільського господарства, млн. грн.

В структурі виробництва валової продукції області рослинництво займає 86,0 %, тваринництво – 14,0 %.

Обсяг виробництва продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу населення у 2017 році склав 2075 грн (2016 рік – 2177 грн).

В галузі *рослинництва* у 2017 році склалися вкрай несприятливі погодні умови для формування врожаю пізніх сільськогосподарських культур. Через літню посуху отримано валовий збір технічних та пізніх зернових культур менше, ніж у минулому році.

Рис. 3.4 Динаміка виробництва продукції рослинництва, тис. тонн

Намолочено 1276,2 тис. тонн зерна та зернобобових культур, що на 2 тис. тонн більше минулого року (101,0 %). Урожай соняшнику склав 566,1 тис. тонн, що на 104 тис. тонн менше минулого року (75,0 %).

Порівняно з 2016 роком зменшилась середня урожайність зернових та зернобобових – на 2 % (32,9 ц/га), соняшника – на 20 % (15,7 ц/га). Урожайність картоплі збільшилась на 29 % (189,6 ц/га), овочів – на 21 % (217,4 ц/га).

Машино-тракторний парк оновлено 688 одиницями сільськогосподарської техніки на загальну суму 691,7 млн грн.

На території Луганської області зберігання зернових культур здійснюють 18 елеваторів загальною ємністю 741 тис. тонн. Близько 700 тис. тонн зберігаються в зерносховищах сільгосп підприємств-виробників.

Провідну роль в *тваринництві* посідають молочно-м'ясне тваринництво, птахівництво і вівчарство.

В області тваринництвом займаються понад 44 тис. домогосподарств населення та 71 сільськогосподарське підприємство.

Протягом 2017 року в усіх категоріях господарств спостерігалось зменшення чисельності поголів'я великої рогатої худоби на 4,2 тис. голів (на 7,9 %), у т. ч. корів – на 1,6 тис. голів (на 5,9 %), свиней – на 16,2 тис. голів (на 26,4 %), овець та кіз – на 1,5 тис. голів (на 5,5 %).

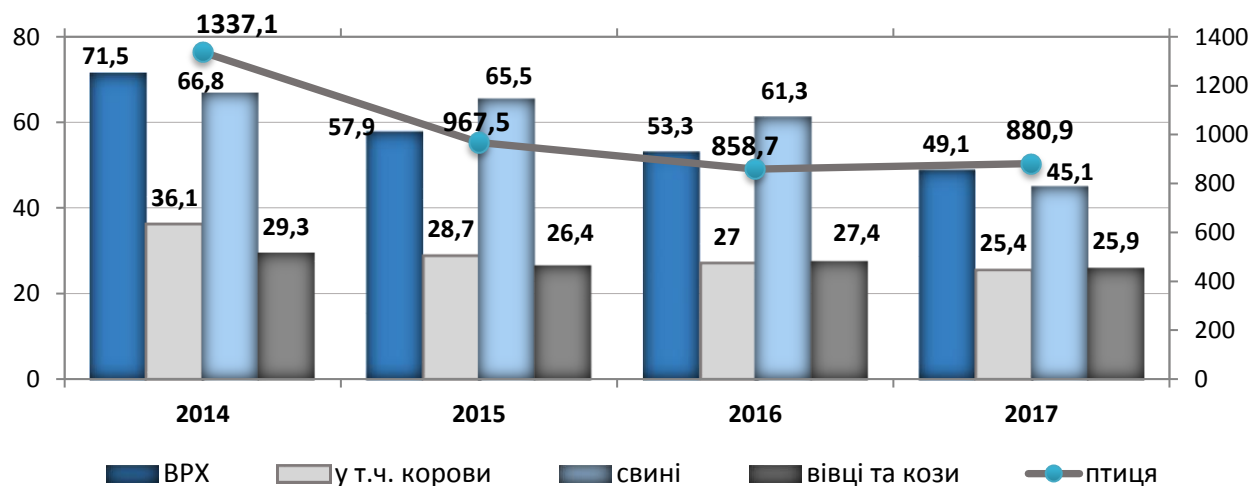

Рис. 3.6 Динаміка поголів'я худоби і птиці, тис. гол.

Проведення антитерористичної операції, низькі закупівельні ціни на продукцію тваринництва, недостатня кількість переробних підприємств в області суттєво вплинуло на показники виробництва продукції тваринництва.

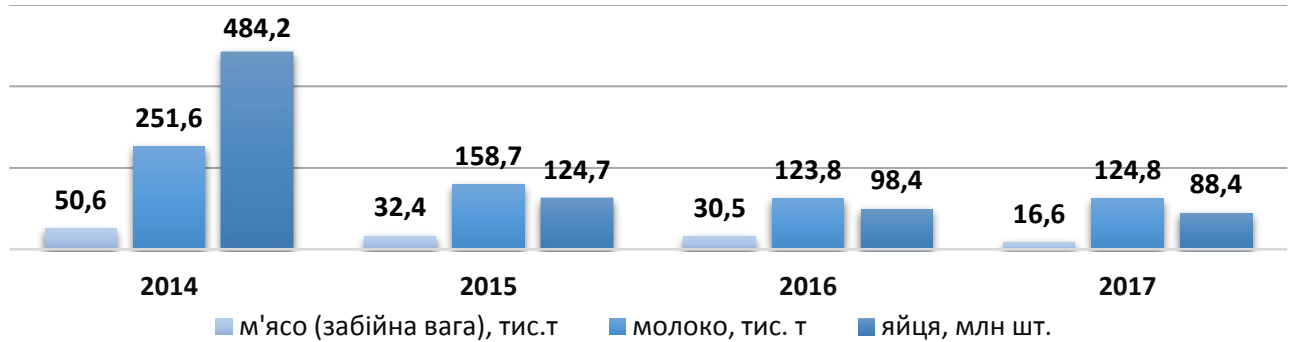

Рис. 3.7 Динаміка виробництва продукції тваринництва

У порівняно з 2016 роком виробництво м'яса зменшено на 46,1 %, яєць – на 10,2 %, виробництво молока збільшено на 0,8 %.

Понад 38,0 % виробництва сільськогосподарської продукції зосереджено в особистих селянських господарствах, зокрема 100,0 % картоплі та переважна частина фруктів (99,0 %), овочів (99,0 %), молока (69,8 %) та м'яса (83,7 %).

4. БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Проведення бойових дій на території області призвело до руйнації значної кількості будівель, як житлових так і нежитлових, інженерних споруд. У зв'язку з цим, основна робота у даному напрямку направлена на ремонт та відновлення пошкоджених об'єктів.

Індекс виконаних будівельних робіт (до відповідного періоду попереднього року) склав 74,2 %.

Обсяг будівельних робіт зменшився на 15,6 % та склав 584,8 млн грн.

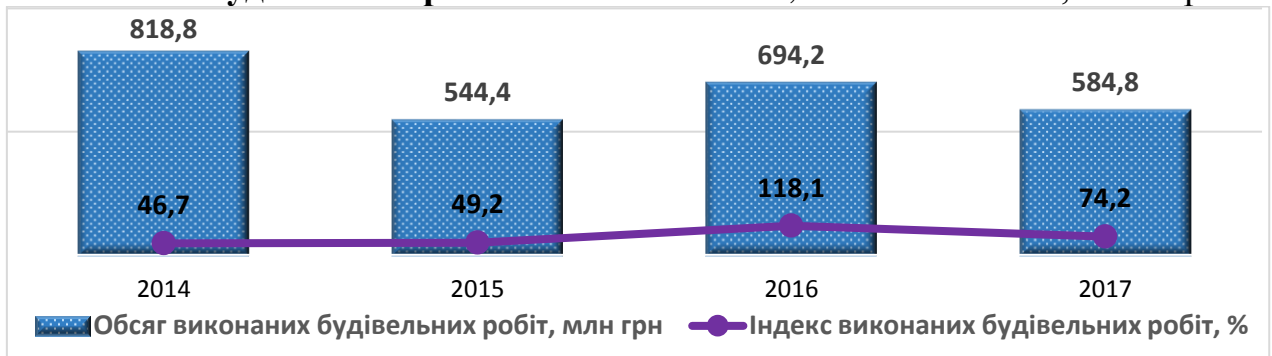

Рис. 4.1 Динаміка розвитку будівельної діяльності в області

Житлова проблема в області залишається однією з найгостріших соціально-економічних проблем. Будівництво майже не проводилося – основна робота у даному напрямку направлена на ремонт та відновлення пошкоджених об'єктів.

Внаслідок бойових дій на підконтрольній українській владі території, зруйновано та пошкоджено 7346 об'єктів житлового фонду.

Компенсація за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) за орієнтованим розміром за опосередкованою вартістю спорудження житла складає 904,9 млн грн.

Введено в експлуатацію 21,2 тис. м² загальної площі житла, що майже у 3 рази більше ніж у минулому році (2016 рік – 7,1 тис. м²).

Введено в експлуатацію 2 багатоквартирних житлових будинки загальною площею житла 1,7 тис. м². Понад 90 % прийнятого в експлуатацію житла, розташоване в одноквартирних будинках.

В рамках програм пільгового житлового кредитування придбано та збудовано 11,1 тис. м² загальної площі житла, 165 сімей змогли поліпшити свої житлові умови.

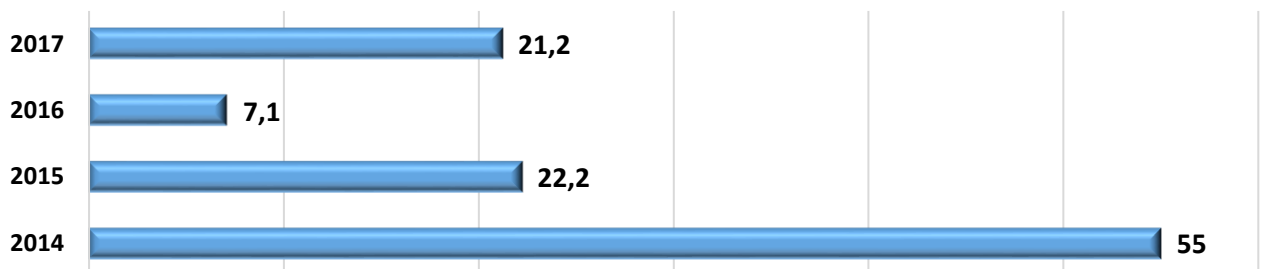

Рис. 4.2 Динаміка обсягів введеного житла, тис. м²

5. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Через військовий конфлікт в регіоні більшість промислових підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, значно скоротили обсяги виробництва через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем.

Зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг області за 2017 рік становив 572,8 млн дол. США і зменшився порівняно з аналогічним періодом попереднього року на 35,0 % (2016 рік – 881,7 млн дол. США).

Обсяги експорту товарів та послуг за 2017 рік порівняно з 2016 роком зменшилися на 44,3 %, імпорту – на 24,4 % і склали відповідно 261,5 та 311,3 млн дол. США. Негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу області за 2017 рік становило – 49,8 млн дол. США (у 2016 році сальдо позитивне 57,7 млн дол. США).

Рис. 5.1 Динаміка обсягів зовнішньоторговельного обороту товарів та послуг, млн дол. США

Оборот зовнішньої торгівлі товарами області за 2017 рік склав 507,0 млн дол. США і зменшився порівняно з 2016 роком на 30,7 %.

Обсяги експорту товарів у порівнянні з 2016 роком зменшилися на 46,3 %, імпорту – на 26,3 % і склали 233,9 та 273,1 млн дол. США відповідно. Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 39,2 млн дол. США (у 2016 році сальдо позитивне – 78,3 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,86 (по Україні – 0,87).

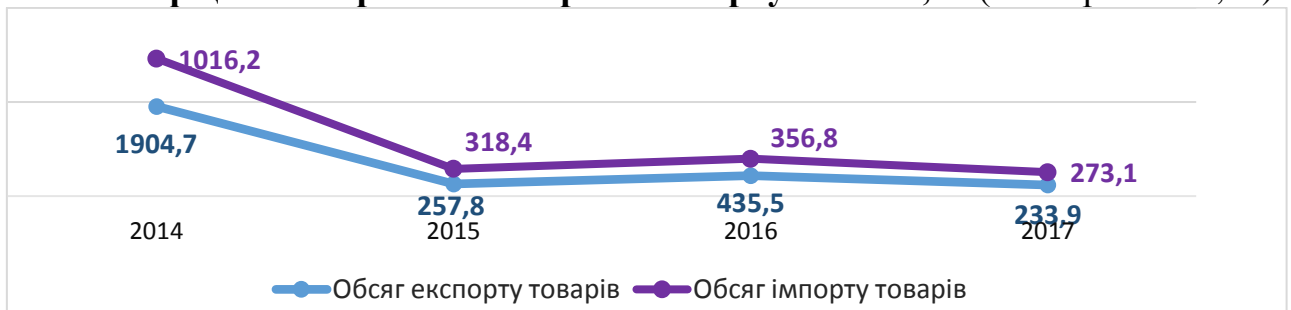

Рис. 5.2 Динаміка обсягів експорту та імпорту товарів, млн дол. США

Через тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі з березня 2017 року почалося зменшення обсягів експорту товарів, насамперед таких галузей, як металургія та машинобудування. Основним

експортером серед вказаних підприємств є ПАТ «Алчевський металургійний комбінат». Експорт чорних металів у 2017 році (в порівнянні з 2016 роком) зменшився на 84,7 %. Така ситуація призвела до зменшення частки чорних металів в структурі товарного експорту області (з 73,1 % з початку 2017 року до 19,8 % наприкінці року) та збільшення продукції хімічної промисловості та паперу (з 3,4 % до 15,1 %) і картону (з 12,8 % до 29,7 %) у структурі товарного експорту області.

Також негативно на розвиток експорту у 2017 році продовжували впливати торговельні обмеження з боку Російської Федерації (дія ембарго щодо поставок на її ринок українських продовольчих товарів), застосування до українського експорту ввізних мит (одностороннє призупинення з боку Росії дії Угоди про вільну торгівлю СНД у двосторонніх відносинах).

Основною тенденцією в географічній структурі експорту області є поступове збільшення частки країн ЄС у експорті та зменшення частки експорту до Росії. У 2017 році частка експорту до Росії стабілізувалась на рівні 24 %, а до країн ЄС знизилась до 50 % за рахунок диверсифікації ринків (насамперед країн Азії).

Рис. 5.3 Структура основних країн-експортерів товарів, %

Найбільші імпортні надходження здійснювалися з Російської Федерації – 68,9 % від загального імпорту, Польщі – 6,9 %; Німеччини – 4,9 %; Франції – 3,6 %, Білорусі – 2,0 %, Китаю – 1,6 %; Саудівської Аравії – 1,4 %, Литви – 1,1 %, Республіки Корея – 1,0 %, Румунії – 0,8 %.

Найбільші обсяги експортних операцій здійснювалися з Угорщиною – 9,8 % від загального обсягу експорту, Польщею – 9,5 %, Чехією – 8,7 %, Білорусією – 6,7 %, Францією – 5,7 %, Болгарією – 4,6 %, США – 2,7 %, Румунією – по 2,6 %, Іспанією – 2,2 %, Узбекистаном – 1,8 %; Німеччиною – 1,7 %, Індією, Італією та Саудівською Аравією – по 1,6 %; Індонезією, Туреччиною та Китаєм – по 1,2 %; Словаччиною – 1,0 %.

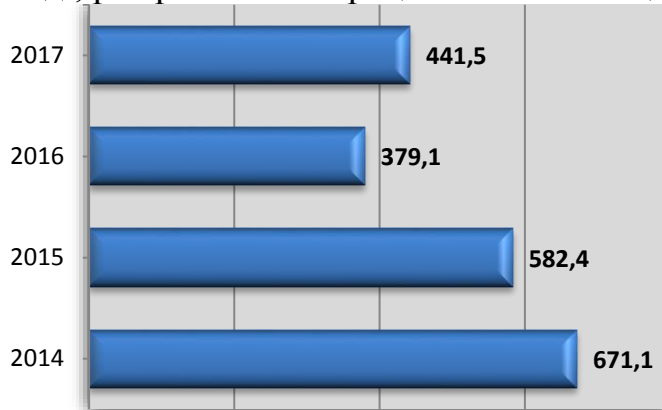

Рис. 5.4 Структура основних країн-імпортерів товарів, %

Основу товарної структури зовнішньої торгівлі області складають папір та картон, чорні метали та вироби з них, мінеральні продукти, продукція хімічної промисловості, маса з деревини, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них, прилади та апарати оптичні, фотографічні, жири та олії тваринного або рослинного походження, продукти рослинного походження, текстильні матеріали та текстильні вироби, готові харчові вироби, засоби наземного транспорту, вироби з каменю, гіпсу, цементу.

6. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Більшість підприємств, які займаються залученням іноземних інвестицій, через збройний конфлікт в регіоні, ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем (переважна частка іноземних інвестицій залучена у промисловість), значно скоротили інвестиційну діяльність. Підприємства втратили ринки збуту на території непідконтрольній українській владі, розірвали коопераційні зв'язки з відповідними контрагентами.

Обсяг прямих іноземних інвестицій на кінець року склав 441,5 млн дол. США, що на 1,2 % більше обсягів інвестицій на початок року, та в розрахунку на одну особу населення склав 202,8 дол. США. Протягом року обсяг прямих іноземних інвестицій в економіці області збільшився на 5,1 млн дол. США.

Рис. 6.1 Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій, млн дол. США

Обсяг освоєних **капітальних інвестицій**, за рахунок усіх джерел фінансування, склав 3044,6 млн грн, що складає 102,2 % у порівняних цінах до 2016 року.

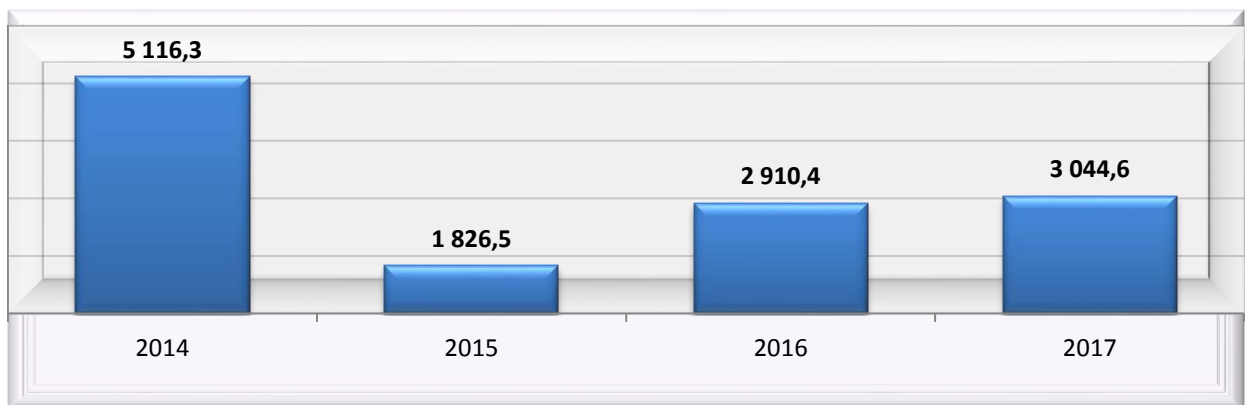

Рис. 6.2 Динаміка обсягів капітальних інвестицій, млн грн

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти суб'єктів господарювання, за рахунок яких освоєно 54,8 % загального обсягу та спрямовані на оновлення виробничих фондів, модернізацію, технічне переозброєння та реконструкцію (56,6 % від загального обсягу матеріальних активів).

7. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Загальна площа житлового фонду – 17,7 млн м²;

❖ 3759 багатоквартирних будинків, загальною площею 6804,47 тис. м², в тому числі:

293 ОСББ;

на 437 багатоквартирних будинках призначено управителя;

у 3029 багатоквартирних будинках рішення про форму управління не прийнято.

Водопровідне-каналізаційне господарство:

- ❖ спеціалізованих підприємств водопостачання – 9 одиниць;
- ❖ мережі водопостачання – 2303,9 км, з яких 1253,3 км застарілих і аварійних;
- ❖ мережі водовідведення – 880,1 км;
- ❖ свердловини – 719 одиниць;
- ❖ каналізаційні очисні споруди – 25 одиниць;
- ❖ каналізаційні насосні станції – 100 одиниць;
- ❖ водопровідні насосні станції – 112 одиниць.

Водопостачання населених пунктів області здійснюють 9 спеціалізованих підприємств. Всього за рік ними видобувається близько 52,4 млн м³ води. Водопостачання здійснюється в основному за рахунок підземних вод (більше 63,6 %), з поверхневих джерел – 36,4 %.

Протяжність водопровідно-каналізаційних мереж складає 2,3 тис. км, на яких функціонує 112 водопровідних та 100 каналізаційних насосних станцій. Системи водопостачання працюють стабільно від водозаборів до виконавців послуг та їх споживачів.

Основна проблема водопостачання населених пунктів Луганської області обумовлена забезпеченням гуманітарної місії КП «Попаснянський районний водоканал» (далі – КП «ПРВ») з постачання питної води населенню, що знаходиться на території окремих районів Луганської області (далі – ОРЛО). До 90 % видобутої КП «ПРВ» води надходить на територію ОРЛО.

В області експлуатується 25 комплексів каналізаційних очисних споруд. Технічний стан практично всіх каналізаційних очисних споруд незадовільний, з них 23 потребують капітального ремонту. Із 100 каналізаційних насосних станцій 84 мають потребу у капітальному ремонті – 84 %. Каналізаційних мереж – 880,1 км, у т.ч. ветхих і аварійних – 521 км – 59,2 %. Очисні споруди зношені майже на 60,0 %. Внаслідок цього в регіоні загострилися екологічні проблеми.

Система теплопостачання :

❖ спеціалізованих підприємств – 9 (93 котельні, в тому числі 92 в комунальній власності);

❖ котелень теплопостачальних підприємств – 93 (81 од. на природному газі, 12 од. – на твердому паливі);

на балансі теплопостачальних підприємств – 372,3 км теплових мереж.

8. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Демографічна ситуація в області залишається складною і погіршується через проведення антитерористичної операції в регіоні.

Протягом 2014-2017 років чисельність наявного населення Луганської області зменшилася з 2220,0 тис. до 2167,8 тис. осіб, але попри це регіон входить до 10 найбільших за чисельністю населення областей України.

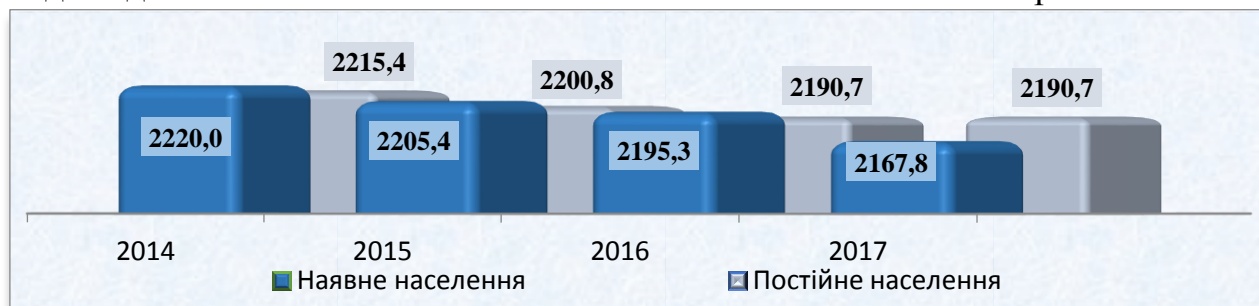
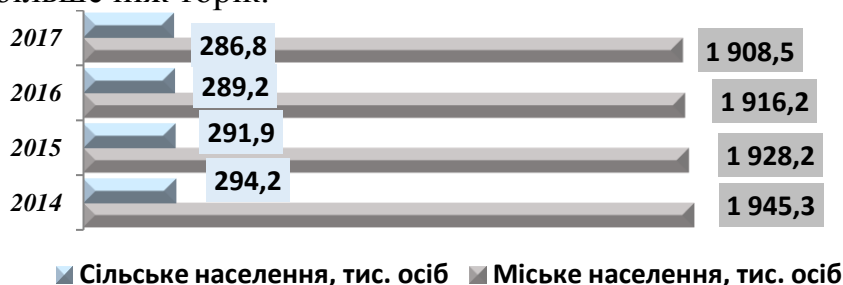

Рис. 8.1 Динаміка кількості населення в Луганській області, тис. осіб

На території області, де функціонують та здійснюють свою діяльність органи української влади проживають 692,4 тис. осіб, або 31,9 % від загальної кількості наявного населення. Крім того, на кінець року, зареєстровано 296,7 тис. осіб, які отримали статус внутрішньо переміщених, що на 4 тис. осіб більше ніж торік.

Істотних змін у розміщенні міського і сільського населення протягом 2014-2017 років не відбувалося.

Рис. 8.2 Динаміка чисельності міського та сільського населення в Луганській області

В умовах загострення суспільно-політичної ситуації зберігається негативна тенденція природного скорочення чисельності населення. Показник смертності в 2017 році більш ніж вдвічі перевищує показник народжуваності (на 8341 осіб).

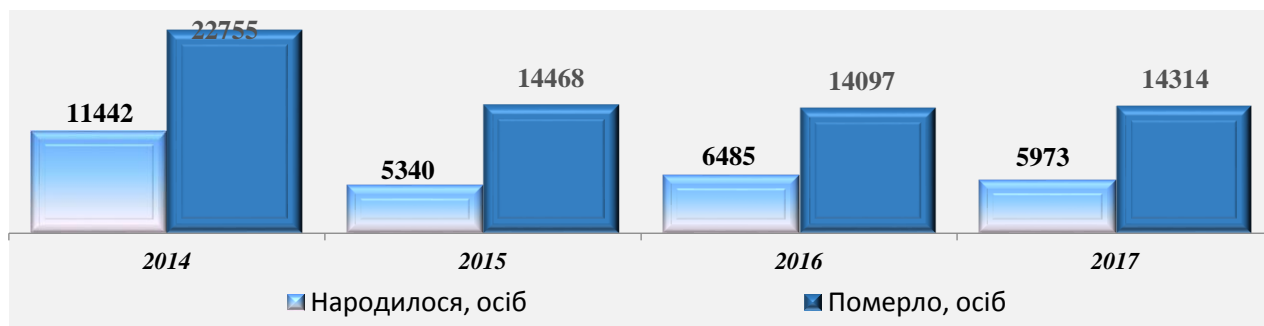

Рис. 8.3 Динаміка народжуваності та смертності

9. РИНОК ПРАЦІ

Економічна активність населення

Негативні тенденції в економіці через проведення антитерористичної операції вплинули на ринок праці. Протягом останніх років спостерігається зменшення кількості економічно активного населення в працездатному віці.

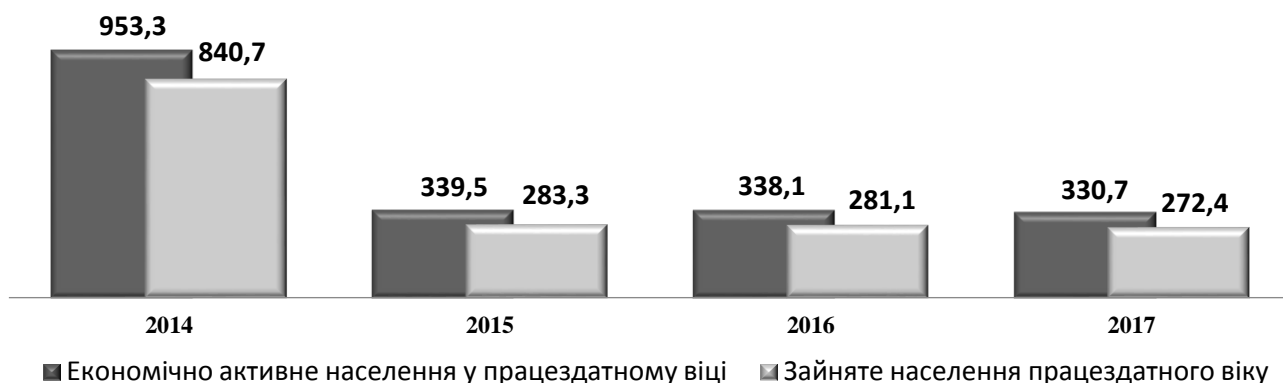

Рис. 9.1 Динаміка економічно активного населення працездатного віку, тис. осіб

Заробітна плата

Протягом останніх років відбувалося щорічне зростання мінімальної заробітної плати – з 1218 грн у 2014 році до 3200 грн у 2017 році, в залежності від цього збільшувалася і середньомісячна заробітна плата: з 3377 грн у 2014 році до 7104 грн у 2017 році.

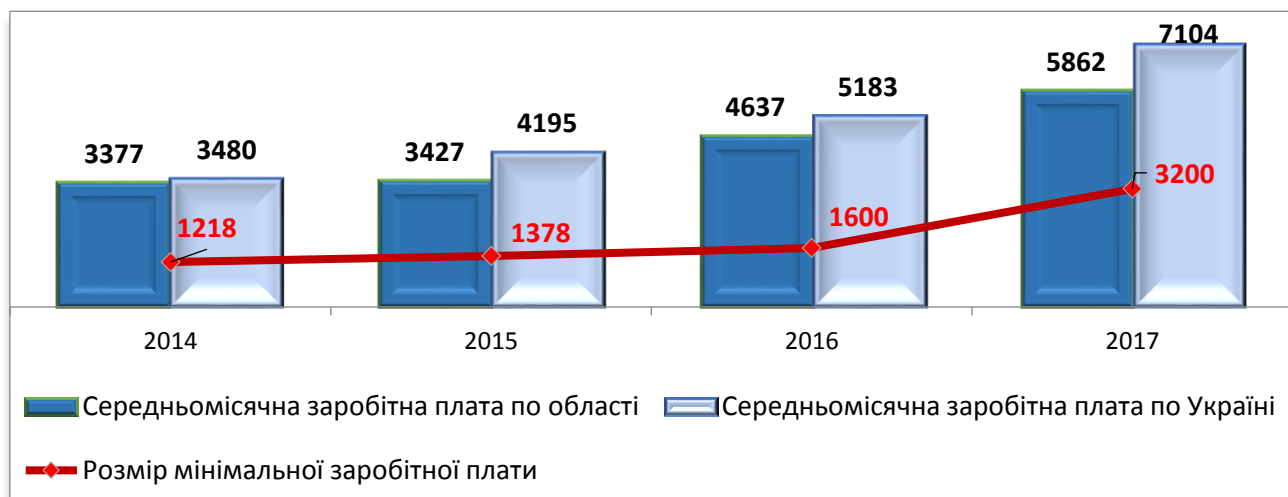

Рис. 9.2 Динаміка середньомісячної заробітної плати, грн

У грудні 2017 року нарахування в межах мінімальної заробітної плати мали 9,8 % штатних працівників. Збільшилась до 20,0 % частка працівників із нарахуваннями понад 10000 грн.

Питома вага працівників, які отримували заробітну плату вище середньообласної, склала 27,0 %.

Через зростання рівня цін на предмети споживання та послуги у 2017 році спостерігається зниження індексу реальної заробітної плати на 6,3 в. п. до попереднього року.

Рис. 9.3 Динаміка індексу реальної заробітної плати, %

Заборгованість із заробітної плати

Проблема **несвоєчасної виплати заробітної плати** – одна з найгостріших соціальних проблем, яка до цього часу залишається не вирішеною.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) станом на 01 січня 2018 року складала 557,0 млн грн. У порівнянні до попереднього року збільшення склало 144,7 млн грн, або 35,1 %.

В структурі галузей економіки найбільша заборгованість відноситься до галузі промисловості та складає 513,7 млн грн, або 92,2 % від загальної суми заборгованості.

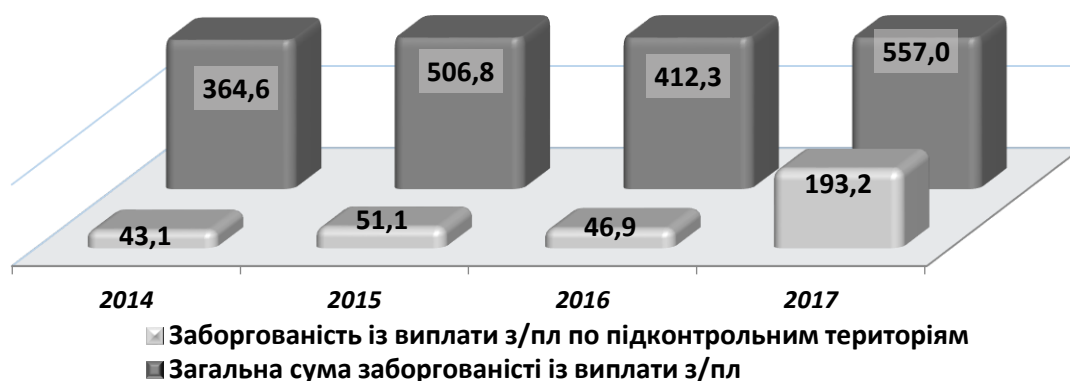

Рис. 9.4 Динаміка заборгованості з виплати заробітної плати (на початок року), млн грн

Із загальної суми заборгованості 34,7 % (193,2 млн грн) складає заборгованість із виплати заробітної плати працівникам підприємств, які здійснюють діяльність на підконтрольній державним органам влади території. Слід зазначити, що значна частка (87,2 %) заборгованості припадає на підприємства вугільної промисловості – 73,3 млн грн (38,0 %) та хімічної – 95,1 млн грн (49,2 %).

10. ОСВІТА

Система освіти Луганської області на підконтрольній українській владі території представлена: 253 закладами дошкільної освіти, 293 закладами загальної освіти, 24 закладами професійно-технічної освіти та 13 закладами вищої освіти.

Заклади дошкільної освіти. У зв'язку зі зростаючим попитом на дошкільну освіту, за рахунок розширення мережі різних типів закладів для дітей дошкільного віку та створення додаткових дитячих місць, кількість закладів дошкільної освіти поступово збільшується.

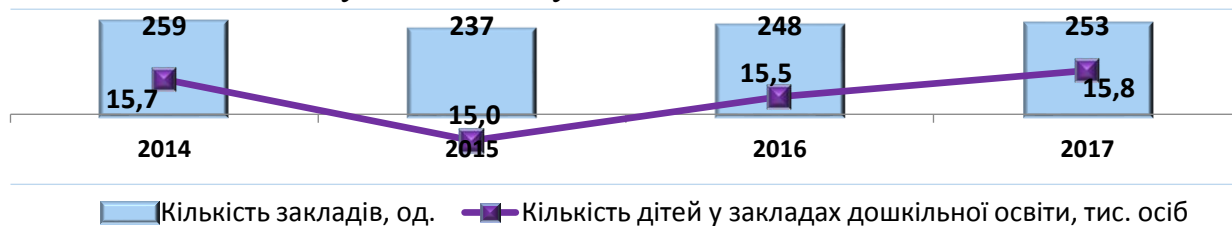

Рис. 10.1 Динаміка кількості закладів дошкільної освіти та дітей в них

Заклади загальної освіти. У 2017 році продовжує зменшуватися кількість навчальних закладів загальної освіти. У порівнянні з попереднім навчальним роком зменшення склало 2,33 % та становило 293 одиниць.

Кількість учнів у 2017 році у порівнянні з попереднім роком збільшилася на 1,3 % та склала 53,2 тис. осіб, з них навчалося в установах з денною формою навчання – 53,0 тис. осіб (99,6 %), з вечірньою, включаючи тих, хто навчався заочно – 0,2 тис. осіб (0,4 %). Зростання кількості учнів відбувається через внутрішні міграційні процеси та розвитку дистанційної форми навчання.

Найбільш актуальним є питання збереження кількості вчителів, яка зменшилася з 6,5 тис осіб у 2014-2015 році до 6,1 тис. осіб у 2017 році.

Рис. 10.2 Динаміка кількості закладів загальної освіти, учнів та учителів у них

Заклади професійно-технічної освіти. Кількість закладів професійно-технічної освіти протягом 2014-2017 років зазнала істотних змін. У 2014 році на території підконтрольній українській владі залишилося 28 навчальних закладів професійно-технічної освіти. На кінець 2016 року за рахунок об'єднання трьох навчальних закладів та припинення роботи Чорнухинського навчального центру їх кількість зменшилася до 24 та залишилася незмінною у 2017 році.

Відповідно до зменшення кількості закладів відбулись зміни обсягів прийому до закладів професійно-технічної освіти. Так, у 2017 році кількість прийнятих на навчання осіб склала 3,4 тис. осіб, або 94,4 % у порівнянні з 2014 роком.

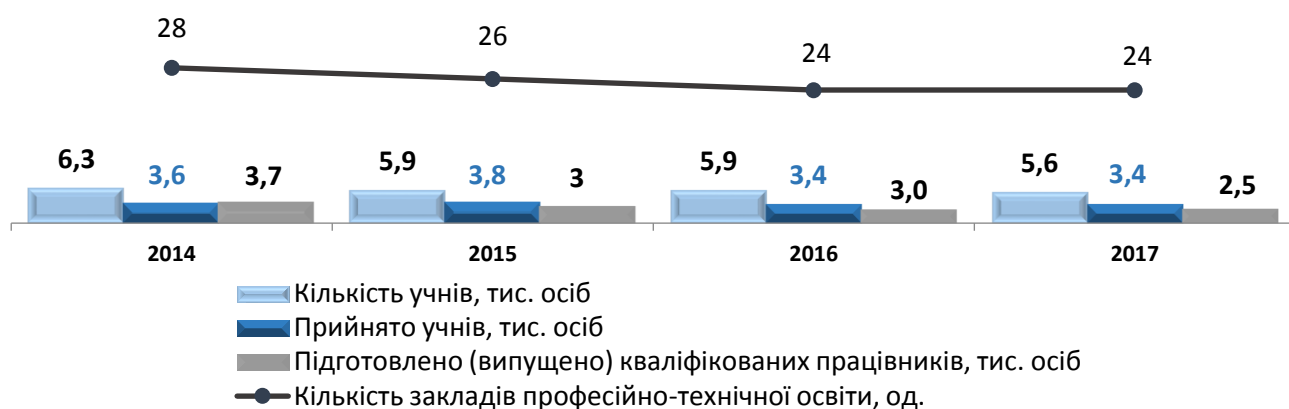

Рис. 10.3 Динаміка кількості закладів професійно-технічної освіти та учнів у них
Заклади вищої освіти. Система вищої освіти представлена 8 закладами I-II рівнів акредитації та 5 закладами III-IV рівнів акредитації.

З 2014 року на підконтрольній українській владі території освітню діяльність продовжили Донбаський державний технічний університет (м. Лисичанськ), Луганський національний університет ім. Т.Шевченка (м. Старобільськ), Луганський державний медичний університет (м. Рубіжне), Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля (м. Северодонецьк).

У 2016 році Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О.Дідоренка був переміщений із м. Миколаєва та Сум у м. Северодонецьк.

Кількість студентів в навчальних закладах I-II рівнів акредитації поступово зменшувалася. Так, у 2017 році в навчальних закладах навчалися 2,3 тис. студентів (88,0 % до 2016 року), прийнято на навчання 0,8 тис. осіб (83,0 % до 2016 року), випущено 0,7 тис. студентів (94,0 % до 2016 року).

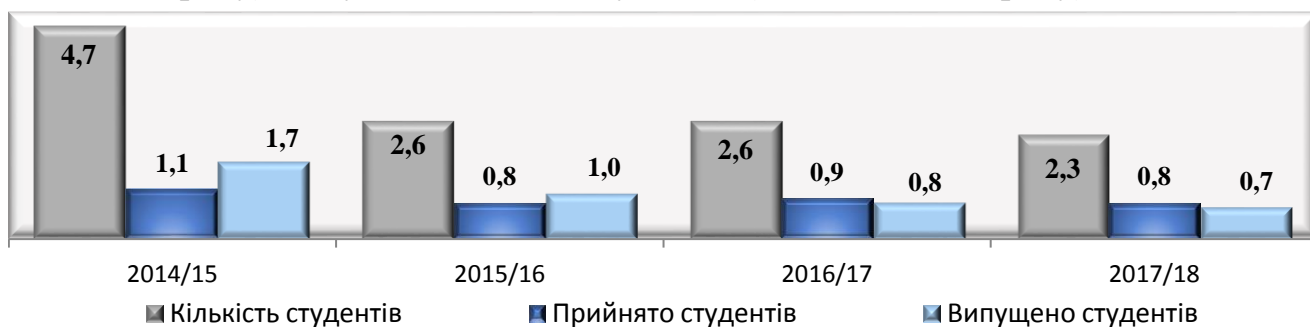

Рис. 10.5 Динаміка чисельності студентів у навчальних закладах I-II рівнів акредитації, тис. осіб

Заклади вищої освіти III-IV рівнів акредитації набувають стабільного розвитку. З 2016 року почалося поступове збільшення обсягів прийому та контингенту закладів – з 15,7 до 16,8 тис. осіб у 2017 році.

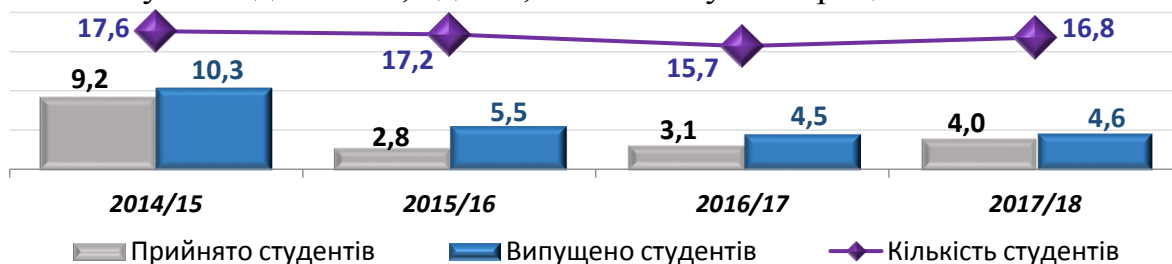

Рис. 10.6 Динаміка чисельності студентів у навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, тис. осіб

11. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Система охорони здоров'я Луганської області на підконтрольній українській владі території представлена: 27 лікарняними закладами, 7 диспансерами, 16 центрами первинної медико-санітарної допомоги, 3 станціями екстреної медичної допомоги, обласним центром профілактики та боротьби зі СНІД, дитячим туберкульозним санаторієм м. Северодонецьк, обласним будинком дитини м. Северодонецьк, обласним бюро судово-медичної експертизи.

Впродовж 2014-2017 років відбулись зміни в кількості лікарень з 25 до 27. З 2015 року – за рахунок перереєстрації обласних лікувально-профілактичних закладів з міста Луганськ у міста Северодонецьк, Лисичанськ та Рубіжне. У 2016 році проведено реорганізацію мережі ЛПЗ в Попаснянському районі шляхом приєднання до центральної районної лікарні трьох малих міських лікарень.

Кількість центрів первинної медично-санітарної допомоги у 2014-2017 роках є незмінною, та складає 16 одиниць.

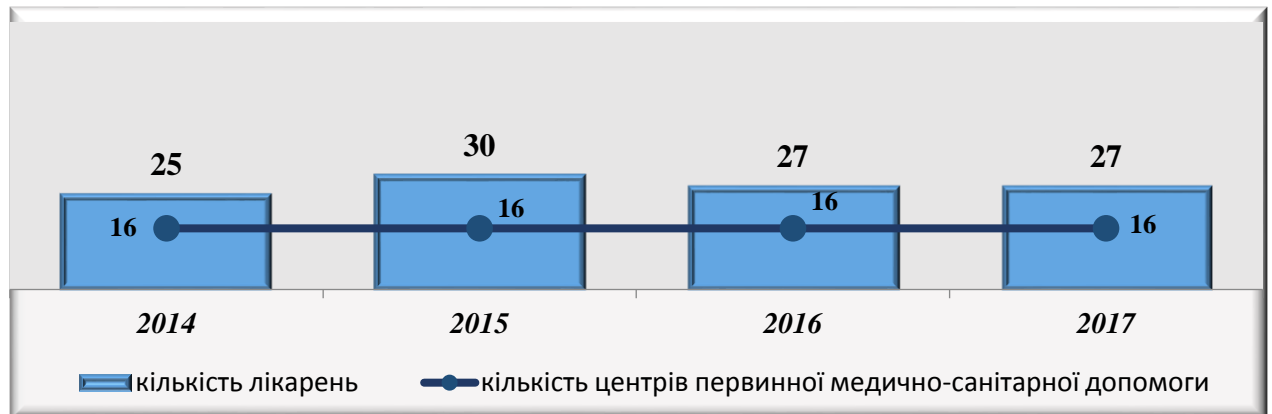

Рис. 11.1 Динаміка кількості медичних закладів, од.

Продовж 2014 – 2017 років суттєвих змін в кількості медичного персоналу в закладах охорони здоров'я на підконтрольних українській владі територіях не відбувалось.

Рис. 11.2 Динаміка кількості працівників у медичних закладах, тис. осіб

12. КУЛЬТУРА

Культурне обслуговування населення закладами культури і мистецтв протягом року здійснювалося 683 закладами культури і мистецтва (з них 8 обласні), серед яких: 328 державних публічних бібліотек, 301 клубна установа, 29 шкіл естетичного виховання, 13 музеїв, 3 демонстратори фільмів, 3 парки, 2 театри, 2 методичні центри, філармонія та вищий навчальний заклад культури системи Міністерства культури України.

У 2014 році на підконтрольну українській владі територію було переміщено 5 обласних закладів культури: Луганський обласний центр народної творчості; комунальну установу «Луганський обласний Центр навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва»; Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр; Луганський обласний краєзнавчий музей та Луганську обласну філармонію. У 2015 році цей список поповнила Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М. Горького. Зазначені заклади повноцінно відновили свою роботу та успішно функціонують на території області.

Рис. 12.1 Динаміка кількості державних публічних бібліотек та закладів культури клубного типу, од.

Кількість театрів та демонстраторів фільмів протягом 4 років майже не зазнала значних змін. На 7 одиниць збільшено музеїв – з 6 од. у 2014 році до 13 од. у 2017 році.

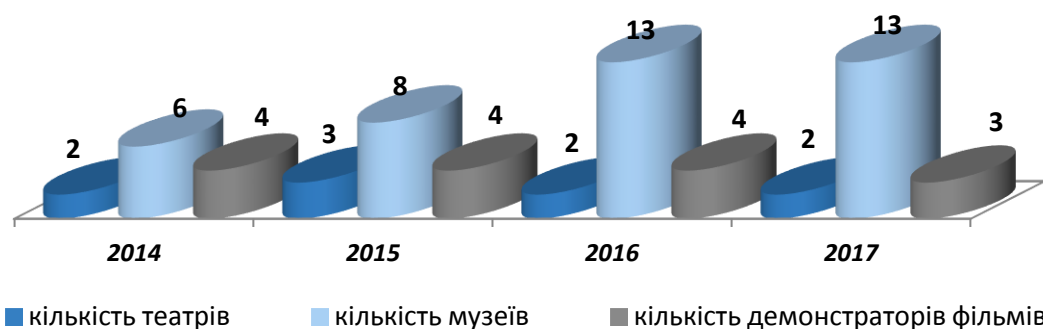

Рис. 12.2 Динаміка кількості театрів, музеїв та демонстраторів фільмів, од.

13. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

У 2014-2017 роках на підконтрольній українській владі території функціонувало 23 стадіони, 8 плавальних басейнів, 1 кінноспортивна база.

Рис. 13.1 Динаміка кількості стадіонів, басейнів та кінноспортивних баз, од.

Кількість приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять збільшено з 237 до 310 одиниць, в т.ч. приміщень з тренажерним обладнанням з 109 до 111 одиниць.

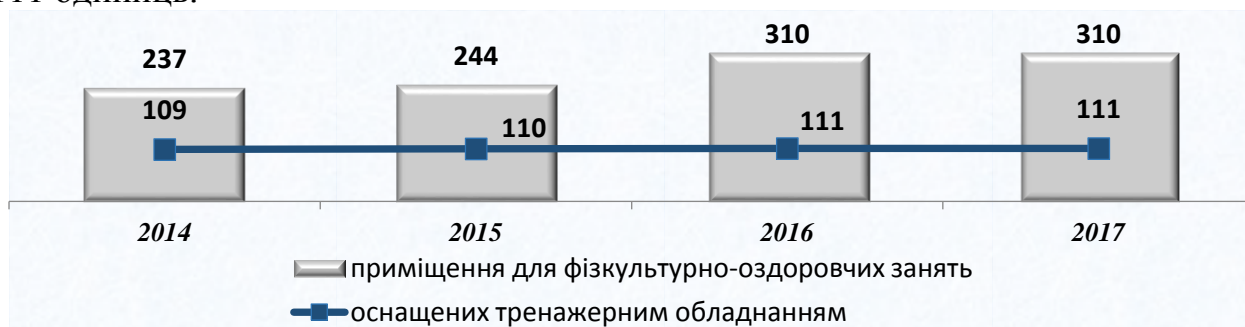

Рис. 13.2 Динаміка кількості приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, од.

Протягом останніх років найбільший акцент було націлено на створення спортивних майданчиків. У 2017 році показник збільшився на 33 одиниці у порівнянні з 2016 роком і складає 1115. Кількість приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять з площею не менше 162 м² поступово зростали, у 2017 році складають 363 одиниці.

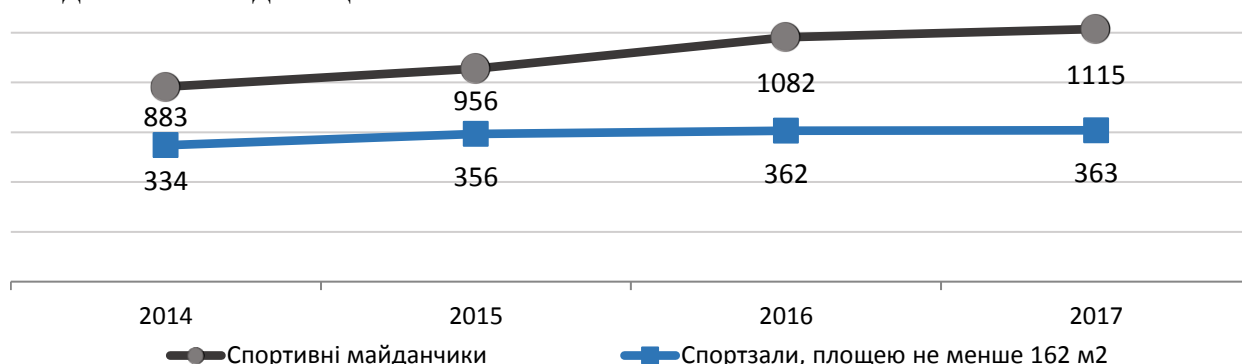

Рис. 13.3 Динаміка кількості спортивних майданчиків, спортзалів та майданчиків з тренажерним обладнанням, од.

На території області, підконтрольній українській владі у 2017 році побудована 1 нова спортивна зала у КЗ «Луганський обласний ліцей інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені героїв Молодої гвардії».

В області розвиваються 55 видів спорту, з яких 22 – олімпійських.

В області діють 23 дитячо-юнацькі спортивні школи (в минулому році – 24 ДЮСШ), з яких 3 (2 – спеціалізовані олімпійського резерву, 1 – для інвалідів) мають статус обласних. Зменшення кількості ДЮСШ обумовлено реорганізацією Рубіжанської ДЮСШ «Зеніт» ЛО ФСТ «Спартак» в громадську спілку «Спортивний клуб «Зеніт».

В 2017 році фізичною культурою та спортом в спортивних школах займались 7601 спортсмен, заняття з якими проводили 301 тренер, що складає 94,5% та 97,7% показників минулого року (у 2014 році – 7543 спортсмени, 293 тренери; у 2015 році – 7631 спортсмен, 297 тренерів; у 2016 році – 8043 спортсменів, 308 тренерів).

Роботу із залучення широких верств населення до систематичних занять фізичною культурою та спортом проводять обласні організації фізкультурно-спортивних товариств «Спартак», «Україна», «Колос», обласне відділення КФВС МОНУ.